

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr, egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamációk Ujházi Miksa könyvnyomdájába küldendők.

Felélős szerkesztő: **Dr. KKÁL ELEK.**

Társ-szerkesztő: **WILFINGER KÁROLY.**

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 10 kr, többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlitter petitora 25 kr.

Magyarosítás.

Csekély érdeklődés mellett folyt le f. h. 17-én a „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” tisztújító közgyűlése. Talán nem értette meg a három járásnak, melyre az új egyesület működése kiterjed, vezetésre hivatott értelmisége a kezdeményező lelkes és nagyszabású tervét; talán helyi féltékenységek és versengések alapja a rideg tartózkodásnak; talán csak az általános közönyt meg szokott jelensége az, mely a közügyek terén tagadhatatlanul mutatkozik. Nem akarjuk ez eshetőségek egyikét sem feltételezni. Tulajdonítsuk pusztán véletlennek e sajnos tüneményt, mely felett azonban nem szabad szó nélkül tovastápnia e lapnak, mely az események pártatlan szemtanúja és krónikása, de egyszersmind szerény, de utolsó lehetéig hű nap-számosa a nemzeti érzés, felvilágosultság és magyarság megszentelt ügyének.

Lelkünk fájdalmát azonban csakhamar fölvaltja az öröm és reménykedés, ha arra a derék kis csapatra gondolunk, a mely félretelve minden személyi érdeket, szemében a hazafias lelkesedés égő és hevítő sugarával, megkezdette a nagy, nehéz munkát, eredményeiben egyelőre majdnem meddőt, de dicsőt, hasznosat a jövőben, és megválasztá az első tisztikart mint alapot,

melyen szilárdon kell állania a vendvidéki magyar közművelődés fokozatosan emelkedő épületének.

Hálás kegyelettel soroztuk kulturtörténetünk emlékei közé a járási tanítókörmeg magyarosító és közművelődési szakosztályát, új egyesületünk érdekében dus magvát és kezdeményezőjét. Büszkén tekinthetünk arra a tanítói karra, a melynek kebelében az ideális törekvések önzetlen lángja lobogott s mely nemes önmegtadással részt kívánt adni mindenkinek abban a hazafias munkában, a melyt eddig jóformán saját erejével végzett s melynek gyümölcseiben így édes mindnyajunkkal megosztozik.

Kell, hogy ez a munka szent legyen mindenki lelkében, aki nemcsak szájjal vallja magát magyarnak, hanem tettekkel bizonyítást öhajjt tenni hazaszeretéről. Nyelvben egységes magyar nemzet, mily dicső eszménykép, melyért annyi nagyunknak szíve megdobbant s mely nem elérhetetlen ábránd, hanem okos, kitartó és erélyes állami és társadalmi működés kétségtelen eredménye gyanánt lebeg szemünk előtt.

Egyik külön nem vezet célra. Kényeszerkeszközök magunkban a sikert nem biztosítják. A társadalom szelid közbelépése a családban, iskolában és egyházban szintén csak félrendszer maradt. Hanem igenis a társadalmi erők egyesülése részint

az állami intézmények támogatására, részint ama téren való cselekvésre, hová nem hat a jogrend erős keze; e két működés összehatása egyedül helyes alapja annak a nagy célznak, melynek elérését egyesületünk alapszabályai feladatul kitűzték.

Ezek szem előtt tartásával programunk világos és határozott. Kimondjuk nyíltan: magyarosítani akarunk, terjeszteni a magyarságot és fejleszteni az igaz hazafiúi érzést népünk aprajának, győdjének lelkében. A ki velünk tart és támogatja törekvésünket, mely kizár minden szorosan veti politikát, azt barátunknak ismerjük; a ki nyíltan vagy alattomban céljaink ellen tör, az ellenségünk és egyszersmind a hazai ellensége. Nem habozunk soha egy percig sem, ha ilyeneknek le kell rántanunk álarcsát s reá mutatunk cselekvésük valódi rugóira.

Eszközeink a szelid rábeszélés, a céljainknak megfelelő munkásság jutalmazása a hazafias érület és nyelvelbi tudás terjesztése felvilágosítás útján szóval és az irodalom segélyével. Anyagi erőnk csekély lévén, kénytelenek vagyunk egyelőre népszerű, idegen irodalmi termékeket nyújtani a közönségnek s ez irányban eredeti működésünket lapunkra korlátozni. Később azonban más eredeti művek is jelennek meg saját kiadásunkban, melyek a helyi

A „Muraszombat és Vidéke” tárcája.

Két levél.

*Itt fekszik előttem két kicsiny levélke,
Összehozta őket júltsai sors szeszélye.
Vén, sárgult az egyik, majd hogy szét nem mállik,
Aranyos szegfűgy, illatos a másik,
Pedig egy kéz írta.*

*Azt a vén levelet kicsi kis lány írta,
A betűket gyöngén veti a papírra.
Kérli, hogy mint virágok idegenbe, másott,
Ha cisszajász, kérétek, hozz nekem egy bábut,
De el ne felejtse!*

*Aranyos szegfűgy, illatos levélke
Róvált a fiatal magyarság kezére:
„Hát már félénk se néz é haragszom magára,
Legyen a vendégünk holnap vacsorára,
De el ne felejtse!”*

Fehér Jenő.

Förmedvény.

— Eredeti tárcza. —

Kevesen ismerik azt a derék kis művecskét, melyet Regedében az ottani könyvkereskedés kirakatában láttam és meg is szerettem magyar feleink építésére. Sokáig vártam az alkalomra, hogy a könyvet közönségünknek bemutassam, de jobbat kapva sem kaphattam volna mint a mai napot, midőn új magyar közművelődési egyesületünk működésének megkezdéséről adunk örvekedő töltszaló számot. Nem akarok korántsem ürömcseppet

vegyíteni az öröm kitörő érzetében, csak a figyelő óvatosságra hívó hangján szölok a szomszédos támadást közvetlenül érző vidékünk hazafias lakosságához.

A cillii német tanulók otthona javára kiadott Cillisben megjelent mű szerzője Wastian Henrik. Neve ismeretlen a német irodalomban, célja azonban világos: gyűlöletet kelteni a magyarság ellen első sorban az erdélyi szászok, de a többi nemzetiségek körében is. A könyv címe: „Ungarns Tausendjahrung in deutschem Lichte”. (Magyarország eredetű ünnepe német világításban.) A ezimlapon az osztrák két fejű sas ékeskedik, melynek a birodalmi almát tartó karmánál két stájer áll ört hosszú dorongokkal, míg a kardot tartó karmánál fogva sujtásos magyar és pájészes zsidó igyekszik az ékes madarat lerántani.

Mindjárt az előző azzal kezdli, hogy bár korántsem célja a magyar állam sérthetlenségét és a magyar nemzetet mint ilyet megtámadni, mégis becületesen német fegyverrel meg kell támadni a határtalanul tobzódo sovinizmust és az uralomvágyakat az a tultengését, melyly az elzsidósodott magyarság a többi nemzetiségeket elnyomni törekszik. Különösen a németiség szenved óriási sörök-mert ezen a régi götföldön, a hol sok százasdos kulturmunkáját legszentebb javainak elkobzásával,

szidalommal és megvetéssel viszonzózzák. Pedig „az ekét, a gabnát, az erkölcsöt, a keresztet, a művészetet, a jogot, mindezt mi adtuk,” úgy mond, „a buta, barbár fajnak.”

Ezzel a tárgyilagossággal beszél aztán a jeles könyv 191 lapon keresztül. Visszapillantást vet ezredéses multunkra, elferdíti történelmünk minden eseményét, a sárba tiporja annak minden nagy alakját, letagadja nemzetünk midon érdemét. E könyv szerint fennhőjázó, ostoba és képzeldődo nemzet a magyar, mely magát és nyelvét elsőnek hiszi a világon, pedig tehetősége nincs csak a zarnokosságra, nyelve pedig nem való egyelőre mint káromkodásra. És e nép ktkarja terjeszteni uralmát a dicső német kulturnépre, melynek nem csak a magyar, hanem világ minden népe mindent köszönhet: tudományt, bölcsességet, modort, felvilágosodást s alapos gondolkodást! Szánandó magyarság! És okatlan németiség, okatlan más minden nemzet, mely ezt szó nélkül tñri s nem vet véget a magyar hatalom fölőnyének.

Ime egy kis személylyen a német bátorsággal, jobban mondva: szemtelenséggel megirt förmedvény lapjaiból. Ime a pártatlanság, a melyly be nem aratkozik Magyarország belügyeibe. Ime az egyenlő mérték, a melyly méri a magyar és német államalkotó nemzetek jogát. A hang nem ismeretlen előt-

viszonyoknak, népiünk lelki szükségletének és eszmeikörének inkább megfelelőbb lesznek.

Beláthatatlan a mi működésünk tere. Ha a három járás lakossága minden jóakarutát egyesíti, ha mindhárom járás vezetői teljes szívvel és lélekkel felkarolják még csak bölcsőjében ringó egyesületünket, ha lesznek áldozatkész főuraink és nagyjaink, ha nemeskeblű vármegyénk is védelmükbe, pártfogásukba veszik hazafias, jó szándékunkat, ha minden társadalmi kör, minden egyház, minden polgári osztály elküldi tagjait, hogy egyesületünk kebelében, hol minden külsőbség megszűnik, együtt munkálkodjanak a magyarság érdekében, ha mindezek miként lelkünből öhajítjuk, megtörténnek, akkor is több emberöltő tér meg őseihez, míg tiszta magyar szó hangzik a Mura partjaitól a vendégség éjszakai határáig.

Melegen üdvözljük azt a lelkes kis csapatot, a mely nem riadt vissza a végcél messzeségétől és a folytonos, lankadatlan munka fáradsalmaitól és mely a „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” zászlaját fennen lobogtatva, kintartásával, ügybuzgalmával bizonyára rövid idő alatt negyszámu táborra erősödik és új elnökének, a közügy kipróbált bajnokának vezérlete alatt sikerrel folytatja a magyarság szellemi csatáját ellenségei ellen. **Ugy legyen!**

Dr. Khál Elek.

Jegyzőkönyv,

felvett a „Vendvidéki magyar közművelődési egyesület” 1898. évi ápril hó 17-én Muraszombában tartott rendkívüli közgyűléséről.

Jelen voltak: Takács R. István ideigl. elnök, Dr. Czipott Zoltán, Csaply Irén, Dr. Frank József, Dr. Geiger Vilmos, Gergőcz István, Horváth Lajos, Hunyadi Nándor, Kis Elemér, Dr. Khál Elek, Kolossa Margit, Payer Lenke, Petrovics Béla, Pollák Pongrácz, Sinkovics Kálmán, Schimkö Aranka, Schönwiesner Fehér Ilona, Steindl Hermin, Takácsné-Kammermayer Irma, Ujházi Miksa, Vucsik Sándor, Wilfinger Károly és Kolossa Ferenc ideigl. titkár.

Elnök üdvözlően a megjelenteket a megnyitván a közgyűlést, jelzi, hogy a meghívó a Mura-

tünk. Ugy rémlik, hallottuk már sötét időkben, vad állatok üvöltéseként, melyek orozva törtek hazánk alkotmányára, magyar nemzetünk jogaira. Nem régen volt még: bitó és halál uralkodása.

Megszűnt már a lidércnyomás. Ünneplés királyi szó jelentette ki jogosnak ötven év előtti küzdelmünket és akkor szentesített alkotmányos törvényalkotásainkat.

A kísérteket nem járnak többé a földön. Nincs tőlük mit tartanunk. Talán a modern tan, a szellemidezés hóbotja, szülte e derék könyvet melyről a leplet most lerántottam. De úgy látszik, rossz médiumot választott a nagy szellem idező. Alakjait könnyű leleplezni, kilátszik a lóláb a spiritista műhely elé függesztett állítólagos történelmi vászon alól. A magyar nemzetet előtte is sokan rágalmazták úgy külföldön, mint saját idegen ajku fiai előtt. Azt is kimondották nyíltan, hogy németté kell lenni, el is követtek e végből minden cselet, minden telhető erőszakot, de nem sikerült, nem is fog sikerülni soha.

Ellenben a magyar igenis el fog követni mindent nemzetiségi beolvadására és e célját nem is tagadja. Csak hogy eszközeiben nemes és szelid lesz törekvésének, mert nem akarja azokat utánozni, a kik a lengyeleket vérlázító módon elnyomták s most a magyart vádolják barbársággal. Nagy

szombatan, Szent-Gotthárdon és Alsó-Lendván megjelenő lapokban közöltetett s azonkívül kell időben az alapszabályok kapcsán minden egyes tagnak külön is megküldetett; minél fogva a gyűlést határozatképesnek mondja ki. Hitelesítőül Horváth Lajos, Wilfinger Károly tagtársakat kérve fel, indítványozza, hogy a mai-tisztkát is választó-gyűlés lefolyásáról a jegyzőkönyvet egészében az eddigi titkár vegye fel.

Ezen indítvány elfogadása után

I. Elnök jelenti, hogy: 1. Az ideiglenes választmány a múlt évi alakuló közgyűlés óta két ülést tartott, u. m. 1897. november 20-án Csendlakon s 1898. március 15-én Muraszombán. 2. Az egyesületnek az ujonnan belépett s névszerint is felolvasott tagokkal együtt a mai napig 6 alapító, 126 rendes (eközött 49 tanító és tanítónő) és 23 pártoló, összesen 155 tagja volt, kik közül azonban 7 mint elköltözött, meghalt s kilépett körültekintően, jelenleg 148 tagja v.n. 2. Alapszabályaink jóváhagyottan múlt hó 31-én érkeztek vissza oly megjegyzéssel, hogy egyesületünk pecsétjében Magyarország címerét csak külön kieszárazandó miniszterelnöki engedéllyel használhatja; egyébiránt bemutatja az egész jóváhagyási záradékot is. 4. Gróf Szápáry Géza m. kir. főudvarmesternek f. évi ápril hó 5-én történt elhalálzásakor egyesületünk nevében részvétségnyelt küldött a gyászoló családhoz. 5. A „Délvmségi takarékpénztár” 20 forint, Ujházi Miksa 1 ft 50 kr adományban részesítette egyesületünket s képek elárúsításából 6 ft 21 kr, működései előadásából 58 ft 90 kr folyt be, a vármegye törvényhatósági bizottsága pedig 44680/897. sz. határozatával 100 frtnyi évi segélyt szavazott meg javunkra. Zalavármegyébe is intéztünk kérelmet segélyezés iránt s felkértük az egyesület területén működő tanítókörieket, hogy alapító taggként lépjenek be közénk. 6. A múlt közgyűlés óta a mai napig összesen 2141 drb különböző könyv osztottat ki iskolák és olvasókörök közt s megrendeltetett 1000 drb „Kis Lelei Manna” a Szt-István-társulatnál. 7. Átvettük a „Muraszombat és Vidéke” című hetilap kiadását és szerkesztését a muraszombati gazdasági egyesülettől, azon megszerítéssel, hogy a lap tulajdonjoga ezentúl is a nevezett egyület marad. A lap szerkesztését Wilfinger Károly egy. tag volt szives a mai napig ideiglenesen viselni. 8. Az egyesület jogelődje által az ezredévi kiállításra nyert elismerő oklevél megérkezett s beáramlítottatott. 9. A „Dunántúli Közművelődési Egyesület” II. számú vándorkönyvtára múlt hó 22-én megérkezett s egyelőre elnöknel helyeztetett el, általa és neje által kezeltetvén. A könyvek után díj nem szedték, eddig 725 kivétel volt. 10. A mezővári olvasókör 1897. évi beküldött számadása átvizsgáltatott s helyesnek találtatott; az idénre 15 ft készpénz segély szavaztatott meg részére.

volt eddig mulasztásunk. Mentségünk csak az lehet, hogy állami létünk megszűrlésében kül és bellelenségeinkkel szemben századok multak és most e századok munkáját kell pótolnunk.

A főmédvén, melyet ismertettünk, idező Szt. István intelmei Imre fiához, melyekben a sok nyelvű országot mondja erősnék és boldognak. Idegen nemzetek példája megtanította a magyart, hogy ez elv merőben téves s a történevetvárlat kiderítette, hogy a mit Szt István királynak tulajdonítottunk, egy német barát — koholmánya volt.

Befejezem már kedves regedei szomszédaink épülésére szánt s úgy látszik, közöttük forgalomban lévő könyvecskéknek ismeretetését. Láttuk belőle, hogy ellenségek környékeznek ott is, hol barátokat vélünk feltalálni. Akadnak talán másról és még közelebb is, nem ily arcátlanok, de talán annál veszedelmesebbek. Azokkal szemben bátran hivatkozhatunk történetünk dicső lapjaira, melyek előző megvezetőink kézzelfogható hazugságaikat; ezekkel szemben kitartó társadalmi tevékenységre van szükségünk, mely ellensúlyozza az aknamunkát s mely a csábítás mérges nyilainak a hazaszeretett védpaizsát állítja fel gátul. Fegyverezük fel evvel népünket, akkor bizton térhetünk majd nyugovóra a haza megszentelt földjébe.

Ellék.

11. A március 15-ki és ápril 11-ki ünnepélyeket iskoláink mindenütt megtartották. 12. Az alapszabályok 300 példányban kinyomattak s minden egyes tagnak, továbbá 18 közművelődési egyesületnek és az érdekelt törvényhatóságok főbb tisztviselőinek megküldettek. Ezen jelentése kapcsán indítványozza, hogy az egyesület még a tisztújítás előtt állapítsa meg a lapszerkesztő és a könyvtárnok tiszteletdíját.

A közgyűlés az elnök jelentését tudomásul vévén, megbizta a tisztikat, hogy az országos címert használhatásáért a miniszterlelkőséghez folyamodják s a lapszerkesztő részére 100 frt, a könyvtárnok számára pedig 25 frt évi tiszteletdíjat állapít meg.

II. Sorra kerülvén a tisztújítás, elnök a maga és tisztársai nevében leköszön, megemlíti, hogy az egyesület eddigi működése alatt is már sötét felhők tornyosulását láthatta; ép azért összetartásra buzdít, hogy a magyar közművelődés eszméje ne gyengüljön, hanem erősödjék. Kéri a közgyűlést, hogy a következő tisztviselő-választás vezető-sére korelnököt nevezni sziveskedjék. Azonban korelnök helyett ő biztatván meg a választás vezetéseivel, felhívja a tagokat, hogy az egyes tisztviselő, első sorban pedig az elnök kiltérére névze ajánlat tegyenek.

Dr. Czipott Zoltán azon fontos misszióval fogva, mely az egyesületre hárulnik, oly egyén kezébe öhajítja letenni az egyesület vezetését, aki leg több biztosítékot nyújt a sikeres működhetéséhez; mint ilyen, Pollák Pongrácz főszolgabíró urat ajánlja elnöknek.

Ajánlatát a közgyűlés általános öljenzéssel fogadván, Pollák Pongrácz egyhangulag megválasztott elnöknek jelentetik ki; ki is kijelenti, hogy az elődje által említtet sötét felhők tornyosulása miatt a választást elfogadja. Elismeri, hogy a tanítói kar buzgóssága hivta életre egyesületünket s tudja, hogy ezután is csak leginkább annak támogatásával virágozhatnak az — erre számítván, reményli, hogy kitözött célnakunk el fogjuk érni, a magyar közművelődés zászlaját győzelemre fogjuk segíteni, mert mellettünk a jog és igazság.

Hasonlóképpen egyhangulag megválasztattak első alelnökké: Takács R. István, másodelekké: Dr. Czipott Zoltán, titkárrá: Dr. Khál Elek, segédtitkárrá: Wilfinger Károly, pénztárnokká: Simon József; választmányi tagokká: Gáspár Ferenc, Kovács István, Kondor Ferenc, Vucsik Sándor, Völgyi Ferenc, Kolossa Ferenc, Csorna Jenő, Kajdos Károly, Dr. Geiger Vilmos, — póttagokká: Hunyadi Nándor, Sinkovics Elek és Dr. Frank József; a vándorkönyvtár kezelőjévé: Takácsné-Kammermayer Irma A lap szerkesztésével pedig a titkárok bizattak meg.

A választás ezzel befejeztetvén, a gyűlés vezetését az új elnök vette át.

III. Takács R. István lépett elnök előterjeszti a mai határozatokkal módosult költségvetést kimutatván, hogy az egyesületnek következő, még ez évben fodezendő szükségletei vannak: a) k. imakönyvekre 100 frt, b) szerkesztők ezutáni díjazásá 87 frt 50 kr, c) a mezővári olvasókör segélyezésére 15 frt, d) könyvtárnoki tiszteletdíjára 25 frt és e) vegyesekre 15 frt, összesen 242 forint 50 kr, melyre azonban részletezett számitása szerint 279 frt 70 kr. bevétel áll rendelkezésre.

Előterjesztése tudomásul szolgálván, a tisztikar felhatalmaztatik a jelzett szükségleti kiadások megtételére.

IV. Takács R. István indítványozza: a) hogy egyesületünk, hivatkozva a gőmörgegyei magyar közművelődési egyesületre, mely 33749/86. sz. keres. minisz. rendelet alapján portmentességet élvez, hasonló kedvezmény megadásért folyamodjék; b) hogy felkérés folytán erkölcsi támogatásban részesítse egyesületünk a Csendlakon és Mártonhelyen vármegyey vagy államsegélylyel felállítani tervezett kisedovodák létesítését, tudatván, hogy az előbbint Gróf Batthyány Zsigmond ottani nagybirtokos ur ő méltósága kész a lakabérnek megfelelő összegű évi segélyben részesíteni. Ez indítvánnyal kapcsolatban Hunyadi Nándor hasonló támogatást kér az általa Kőhidára tervezett óvodára vonatkozólag, mire elnököl főszolgabíró kifeje-

lenti, hogy óvodák férmegei vagy államsegélyvel csak ugy állithatók fel, ha az érdekelt községek a lakást és fűtést megajánlják. c) Dr. Geiger Vilmos indítványozza, hogy az egyesület szerepe meg a szerkesztésbe és kiadásába vett hetilap tulajdonjogát is. Az indítvány megokolása után Dr. Khál Elek megjegyzi, hogy a „Gazdasági Egyesület” elég gazdag ahhoz, hogy az említett tulajdonjogot ingyen is átengedhesse, de ha ezt tenni nem akarná, rábírando arra, hogy a vételárát később fizethessék, amikor egyesületünk anyagi ereje azt lehetővé teszi.

Mindez indítványokat a közgyűlés elfogadja s a hozzájuk fűzött kijelentések és megjegyzések értelmében határozatokká emeli, végrehajtásukkal a tisztikart oly utatissalát bízva meg, hogy az egyesületi lap részére szubventiót kérelmezzen.

V. A jövő közgyűlés helyéül Muraszombat, körülbelölges idejéül pedig ez évi szeptember hó II. fele állapotait meg; napja a választmány által lévén kitűzendő.

Végül a lelépő tisztikarnak köszönet szavaztatván, ezzel a közgyűlés befejeztetett.

Kelt mint fent.

Kolossa Ferenoz,
id. titkár.

Hírek

— **Változás szerkesztőségben.** A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” f. hó 17-én tartott közgyűlési határozatából „Muraszombat és Vidéke” című hetilapot Dr. Khál Elek és Wilfinger Károly egyleti titkárok fogják szerkeszteni.

— **Királyi adomány.** A király a ferencz-falvai önkéntes tűzoltó egyesületnek 30 frt segélyt adományozott magánpénztárából.

— **Uj kanonok.** Ó felsége Széchényi Miklós gróf jaiki apátot és a bécsi Pázmány intézet kormányzóját, a hercegprímás és a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére az esztergomi főszékeskáptalan kanonokjává nevezte ki. Szívöbél üdvözlőjük.

— **Sorozás.** A sorozó bizottság f. hó 21-én érkezett városunkba, hogy az idei sorozást a muraszombati járásra nézve eszközölje. Az eddig sorozás alá került ujneczek 50%-ka vált be.

— **Kisdedővási ügy.** A muraszombati állami kisdedővási gondnoksága f. hó 20-án tárgyalta a magas miniszteriumnak azon leiratát, melyben a tanfelügyelőség utján tudatja a gondnoksággal, hogy az esetben, ha Muraszombatban 5000 frtért telek a rajta lévő óvodának megfelelő házzal együtt nem található, a kisdedővádi beszűnteti. A gondnokság ezt elkerülendő bérhelyiség után nézett, de ennek hiányában legajánlatosabbnak látja a kisdedővádi jelenlegi bérhelyiséget a magas kormányzat megvételre ajánlani, s egyelőre ugy amint van, idővel átalakítás vagy czélszerű újépítés által megfelelővé téve, abban a kisdedővádi minden körülmények között fentartani. Együttal elhatározta a gondnokság, hogy a járás képviselője, nmélt. Széchényi Tivadar gróf v. b. t. t. ur utján a miniszteriumhoz egy memorandumot terjeszt be, melyben az óvoda fentartásának szükségességét s azon körülmény hangsúlyozza, hogy a városa kisdedővádi érdekében, az eddiglén nagyobb áldozatra nem képes. A memorandum átnyújtására Pollák Pengrécz főszolgabíró urat határozta felkérni. Erős reményünk van, hogy megyénk buzgó tanfelügyelője is mindenképpen, hogy a muraszombati állami kisdedővádi ügye kedvező megoldást nyerjen. Így már mégis remélhetjük, hogy városunk mintegy 200 óvodaköteles gyermeke nem marad az anyyira áldásosnak bizonyult kisdedővádi nélkül.

— **Templom** építés czéljából a muraszombati r. kath. fára április 24-én délután 3 órakor a r. kath. iskolában ülést tart.

— **Ruhalopás.** Folyó hó 19-én Benkó Jánosné született Sebankó Anna, zoltánházi lakóstól egy női kabátot (1 frt 60 kr értékben) loptak el. A lopást Vukán Jánosné született Barbaries Juli felső-pálmafai lakós követte el, kinél az ellopott ruhaneműt meg is találták A tettest a kir. járásbírósnágnál füljeletették.

— **Czigányok.** Városunkban napról-napra

szaporodnak a cigány karavánok. Mint értesülünk Olajos Sándor, Böles Béla, Faschingery Győző és Dr. Geiger Vilmos képviselő-testületi tagok ez ügyben már interpelláltak a város elöljáróit, de még eddig semmi intézkedést nem láttunk.

— **Vásári tolvaj.** Hári János kökényesi lakós lókötő igen olcsón akart magának új liberriát szerezeni a szent-gothárdi országos vásáron A lopás sikerült is neki, de haszna nem volt benne, mert a vásáron czirkáló csendörök éber szemei csakhamar észrevették, s letartóztatták. Most a szent-gothárdi járásbírósnál börtönében tölti az időt.

— **Korai jégesség.** Nagy-Nardán, folyó hó 11-én éjjeli 10 órakor fölemletés villámlás és dörzsgéssel roppant vihar keletkezett, minek az a szomorú vége lett, hogy 1/11 órakor két izben is mogyoró és dió nagyságu jég esett, oly anyyira, hogy az egész nagy-nardai határ jéggel lett borítva. A gyümölcsfákat tökröktette, mivel a szépen fakadó rügyeket, sőt gyenge levelecskéiket is leverte. De a mezőket is nagy kár érte, mivel a jég még a délelőtti órákban is nagy mennyiségben volt található. A vetemények továbbfejlesztésére bizony roppant hátrányt okozott.

— **Falopás.** Skrilcz Miklós lehoméri lakóstól a mult napokban 4 frt értékű felaprított fát loptak el. A helybeli csendöröknek sikerült a tettest Kraupger János lehoméri lakós személyében kinyomozni, ki a lopást beismerte azon kijelentéssel, hogy a fát már el is égetette. A tettes a kir. járásbírósnágnál feljelentette.

— **A vallások számaránya.** Statisztikusok szerint az egész földkereségen jelenleg körülbelül 1476 millió ember van. Ezek közül 427 millió keresztény vallású, 514 millió budhista, 195 millió brahminista, 175 millió Mohamed hive, 8 millió zsidó, a többi pogány. A keresztény vallások közötti között 201 millió római katolikus, 89 millió görög keleti szakadár, 137 millió pedig a különféle protestáns felekezetek hive. A kath. hívek lelki gondjait 1163 püspök viseli. A püspökök közt legnépesebb a párizsi egyházmegye 3.141.600 lélekkel.

— **Szápáry a haditörvényeszek előtt.** A most elhalt Szápáry Géza gróf a szabadságharcban tudvaleg mint honvéd vett részt s el is fogták s haditörvényeszek elé állították őt. Az ítéletet az osztrák haditörvényeszek hozta 1850. febr. 27-én. Szápáry harminckilencz-magával állt a haditörvényeszek előtt. A foglyok sorozatában ő az első és pedig a következőleg van felvéve: Szápáry Géza gróf, pozsonyi (Magyarország) születésű, 20 éves, katolikus, nőtlen, földnagya a rebellis szász kuruzirolknál, kapitány a 2-ik hannoveri huszárok-nál. Az ítélet Szápáryra vonatkozó részei szöszereint a következők: „Szápáry és a többi névleg sorolt elítéltek ugyan a függetlenség kinyilatkoztatása idejéig alázadó hadserg kötelekben maradtak és számos ütközothben vettek részt a cs. és kir. hadsereg ellen, azonban ezen időpont után részint betegség ürügye alatt, részint a hadserg kötelekéből való önkéntes kilépések vagy csapatoktól való eltávazások folytán többé nem vettek részt a tényleges szolgálatban.” „Szápáry és a többi elítélte) a fegyveres lázadásban való részvétel miatt tisztú rangjuktól megfosztanak és öt évi várfogságra ítéletnek a bilincs elengedése mellett” Aláírva: Zimmer Vincez százados, albró. Végül következik 1850. márczius 10-iki kelettel Haynan következő ítélete: „Gróf Szápárynak és a többi elítéltek a reájuk rótt várfogságbüntetés cenzell elengedem.”

— **Felhívás!** Ó méltóságának Simon Ödön ur Sopronvármegye és Sopron sz. kir. város főispánjának égízte alatt megindult emberbaráti mozgalom — egy Sopronban székelő és a dunántúli körülete kiterjesztendő fegyver- és rabsegélyző-egyesület létesítése tárgyában — az alulírott végrehajto bizottság bizá meg a széleskörű taggyűjtés mandátumával. Honfiak, nemesszívű emberbarátok! Hazánk száz sebből vérző társadalmi élete tengerében naponta nyomtalanul merülnek el az árvasági, szegénység, betegség és bűn áldozatai. A nemzeti jellemmel elválaszthatlanul összeforrt szívjószág és áldozatkészség géniusza meg nem szakított öberség-

gel virraszt a romlás szirtjein, mint világitó-torony a sötét északában. Jókötöny intézményeink mint balsamos kötések simulnak a társadalmi élet testén meg-megülő forradásokhoz. Csak egy régi sötét bábton Dunántúli nagy részében, a feledékenység takarója alatt várva az ápoló kezekre, és ez a felegyházakból szabaduló szerencsételenek árva maradt ügye. Napjainkban minden távolról is láthatja a visszaesés kigyóját a megbélyegzettek soraiban mód felett pusztítani, mert a velök sokszó érezteték előlétele és megvetés a megelhetés nehézségeivel szövetkezve, meggyőzhetlen akadályt emelnek a sirjából támadó elé. Áldott magyar közönség, ki ismered az élet küzdelmeit, ki szereted a békességet, ki magad is öre vagy az igazságunk és reudek, ne itélkezél szászakozás nélkül az erkölcsi nyomor áldozatai felett, ha jobbjai Hozzád visszatérni készülnek. Alj várakozó irgalmassággal leereszkedő nyújásággal és tömlöczök előcsarnokába és kisérd nagy pártfogásoddal az erény, a munka és béke ösvényén ujra jární kívánókat. Bocsásd el hozzáuk alakulófélben lévő egyesületünkhöz a Te hívó és célunkban bizó szeretetted, hogy felemléte segítő karjaid látására megújuljon sok tetem az Isten dicsőségére. Alapító tagjaid mindenkor 20 korona, évi tagdíj 2 korona. Sopron 1898. márczius hó 15-én. A végrehajto-bizottság nevében Dr. Kánia József, ügyvéd, elnök, Friedrich Ágost, kereskedelmi és iparkamarai elnök, Dr. Gunda Antal, kir. orsz. feigyeztetői ellenör, Lenk Lajos, gyáros, Brunner János, ág. h. ev. lelkész.

— **Nagy tüzvész** pusztított Nagy-Kanisán nagyszombaton délután. A külső városrészen leégett 8 lakóház a mellékpötlökekkel együtt, a melyekben sok ló és marha elpusztult. A tűz alkalmával sok ember megsebesült, a többi között Barth mézáros életveszélyesen. A tüzet egy kis gyermek okozta, aki gyufával játszott.

— **Katonai előkészítő tanítézet Kolozsvárott.** A ki egyéves önkéntes óhajot lenni és a megkívánt képzettséggel nem bír, forduljon az „Önkéntes jelölték tanfolyama” név alatt már hét év óta fenálló tanítézet igazgatóságához. Az intézet most egészen újjaszerveztetik, s májusban új kurzust nyit. Ugyanott középiskolai magántanulók is felvételtnek.

— **Követendő példa.** Esterházy Miklós Mörce gróf, mint a Fehérmegyei Napló írja: Forna pusztát, mely körülbelül 8000 katasztrális hold (Csákvár község és a környékbeli községek szegényebb lakóiának próbál parcelláknak, holdunként 3 10 frtnyi bérösszegért adta hiszenberletbe. Aki nem mert berletet venni, annak adott fele földet, sőt akinek vetőmagja sem volt, kapott azt is a csákvári gróftól. Ez a legbiztosabb eszköz a szocializmus megfékezésére.

Irodalom

Megjelent a „Pillangó” című élelzap 10. száma a következő tartalommal: Sok oldalú völgyön (kép). A komiz Péter esete, vagy a bezzámíthatóság megállapítása. (logászok figyelmébe) (Tárca). Kosár (kép). A mathematicus (kép). Mesterlovós (kép). A practikus ember (kép). Vagy ügy (kép). Fin de siecle (kép). Liczi, a politicus. Czélzás (kép). Tiket Lajos sportvígé, sportszeri elmélkedési. Gyermekajkíró (kép). Hajlam (kép). Carrié (kép). Vagy (kép). Igazolvány (kép). Moskovits Ábriss promontori zsidó adomái. A Randevös. Román (kép). A Móri szerelme (kép). Navitás (kép). Öszinte (kép). Kellemetlen látvány (kép). Kegyes család (kép). A „Pillangó” kiállítása, képei és tartalma hetről-hetre gyönyörűbb, tehát legjobban ajánlható. A „Pillangó” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapestben, Teréz-kört 35. sz. a van. Előfizetési ára negyedevre egy forint.

Uj eredeti férfiarok: Az Apollo kargyűtemény ápril havi füzetében a következő eredeti magyar karok jelentek meg vezérkönyvben és négy szolában: 227-230 kar szám Hoppe Rezsőtől; a Csillagok az éjjel nagyon... b) Udvarnokom bugog galamb... c) Kis tubiczám... d) Ha kimégy a zöld erdőre... Ezen négy eredeti dal a f. é. Aradon tartandó országos dalünnepély alkalmával fognak mint ösz karok előadni: 231-234. kar sz. Kurucz Nólák, Ögyek V. töl a) Ugy igyál bort... b) Még idebenn... c) Ha német, hát legyen német... d) Erdélyi hajdu tánc — Az Apolló egész évi előfizetési ára öt korona. Megrendelések és postái küldemények czimzandók: „Apollo” a kargyűtemény szerkesztőséghez, Budapestben VI. ker Lázár u. 18. sz. a.

